

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI¹

Nermin Özcan Özer²

Özet

Sanatın ana kaynağı doğadır. Ancak her şekilde değişen bir doğa atmosferi söz konusudur. İnsan doğaya kendi bildiği ölçüde anlam ve değer yükler. Sanat alanındaki yansımalar bireyin iç dünyasındaki değerler manzumesiyle mümkün olmaktadır. Dış dünyadaki saf doğal alanların azalmasına karşılık bilim teknolojileri açılımları insan hayatlarını farklı bir şekilde zenginleştirmektedir. Günümüzde artık saf bir doğadan söz edilemeyeceğine göre sanatta da bir değişim görülecektir. Bilişim teknolojileri çağında da elbette duyuş, düşünüş, analiz-sentez, karar verme, uyarıcılar vb. ile geçmişe göre daha farklı gerçekleşecektir. Dolayısıyla bireyin iç ve dış dünyasının uyandırdığı tepkiler ortama, malzemeye göre farklılıklar göstererek, ürüne veya esere de farklı yansıyacaktır. Böyle bir atmosferde yeni biçimlendirmelere ihtiyaç vardır. Bu sebeple sanat eğitimi derslerinde öğrencileri yeni materyallerle tanıştırmak çok önemlidir. Eva etil vinil asetattan mamul olup, esnek bir yapıya sahiptir. Ayrıca geri dönüşümlü, bakteri üretmeyen ve özellikle birçok sanayide kullanılan bir üründür. Makalemizde, nitel araştırma yaklaşımı benimsenerek doküman analizi tekniği ile 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı Sanat Eğitimi dersi kapsamında "eva" ile uygulanmış olan çalışmalar incelenmiştir.

Anahtar kelimeler: Eva, Materyal, Sanat Eğitimi.

SPIRIT OF MATERIAL IN ART EDUCATION: EVA DESIGNS

Abstract

The main source of art is nature. However, the atmosphere of nature keeps on changing. Humans attribute meaning and value to nature according to their knowledge. The reflections in art are possible only through the combination of the values in the inner lives of

¹ Bu makale, 26-28 Ekim 2015 tarihlerinde İzmir'de gerçekleşen Uluslararası Eğitimde İyi Uygulamalar ve Yenilikler Konferansı'nda (International Conference on Best Practices and Innovations in Education [INOVED]) sözlü olarak sunulmuş ve kongre bildiri özet kitabında yayımlanmış bildirinin tamamlanmış hâlidir.

² Doç. Dr., Marmara Üniversitesi, Atatürk Eğitim Fakültesi, Temel Eğitim Bölümü, Sınıf Öğretmenliği Anabilim Dalı, ORCID: 0000-0002-9437-6900, nermin.ozer@marmara.edu.tr

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

individuals. Even though pure, natural areas in the outside world continue to decrease, developments in scientific technologies enrich the lives of people in a different manner. Since today we cannot talk about a pure nature, a change is bound to happen in art as well. Hearing, thinking, analysis-synthesis, decision making, stimuli etc. will actualize differently in the age of information technologies. Thus, the reactions caused by the inner and outer worlds of the individual will change according to the environment, material and reflect differently on the product or artwork. New formalizations are necessary in such an atmosphere. Thus, it is important to introduce new materials to students in art education classes. Eva is made up of vinyl acetate and has a flexible structure. In addition, it is a product that is used in many different industries as a recyclable material that does not generate any bacteria. In our article, works applied using “eva” within the scope of Art Education course as part of the Classroom Teaching Department in the Marmara University Atatürk Faculty of Education Primary School Department during the 2014-2015 academic year were examined with the document analysis technique by adopting a qualitative research approach.

Keywords: Eva, Material, Art Education

Giriş

Güzel sanatların toplum hayatında her zaman çok önemli bir yeri olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. “Başlangıcından bu yana sanatın gelişimine baktığımızda “sanat nedir?” sorusuna verilen yanıtın zamana, coğrafyaya, toplumların sosyal ve tarihsel koşullarına göre değiştiğini, ama sanatın vazgeçilmezleri olan estetik, özgünlük ve yaratıcı düşüncenin hep var olduğunu görüyoruz” (Abacı, 2007, s. 7).

Gelişmiş uygarlık düzeyinde güzelliğin, zevkin nasıl incelik ve zarafete dönüştüğünü sanat eserlerinde görebilmek mümkündür. Sanat eğitimi, bilgi ve tecrübeler bütünü olduğuna göre, çocukluktan itibaren güzel formlara, güzel renklere, sanat eserlerine karşı zevk ve beğenilerin geliştirilmesiyle birlikte, estetik değerlerin bireylere verilmesi, kazandırılması gerekir. Küçük yaşlardan itibaren gözlem yapan, algılama, dışa vurma süreçlerini her daim canlı tutarak yaşayan bireyler, yaşantı zenginliğine ulaşırlar. Bireyin zihni geliştikçe, algı düzeyleri farklılaştıkça, dış dünya daha da detaylı değerlendirilerek zengin bir imgeler ve anlamlar ağı oluşturulur. Bu imgeler ve anlamlar ne kadar güçlü olursa, eserlerdeki yansımalar da o kadar net ve sağlam olur. Bu çabalar gerek aile, gerekse okul tarafından desteklenirse, artarak gelişen ve etkin olan fikirler üretilerek güçlü sanat eserleri ortaya çıkar.

“Evrende aynı harfi aynı biçimde yazan iki birey bulunamadığına göre sanat eğitimi alan bireylerin, farklı tasarımlar ve bilinçli ifadelerle zenginleşen eserler ortaya çıkaracağı muhakkaktır. Sanat, kültürün gelişmesini sağlarken, kültür mirasının korunmasına da yardımcı olur. Sanatkârlar bir ülkenin sanat beğenisini yaşatır, yansıtır ve korurlar. Sanat eğitimi alan bireylerin çevreye, topluma vb. karşı

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

bakış açıları değişir, estetik olarak bakarlar. Sanat yaratıcı, yapıcı, üretken, açık fikirli, bağımsız düşünebilen, geniş bakabilen, çok yönlü vb. bireyleri topluma kazandırır. Yani, bireyin tamamen gelişimine katkı sağlar. Sanat anlayışı çocukluktan itibaren derinleştirilmeli, yönlendirilmelidir ki, zamanla yaratıcılık, özgürlük ve özgünlük ortaya çıkabilsin. Sanat eğitimi anlayış ve yaklaşımları duyarlı hale getirilerek çağdaş uygarlık düzeyi noktasındaki hedeflere yaratıcı ve üretken bireylerle gelinebileceği unutulmamalıdır” (Özcan Özer, 2000).

Sanat eserindeki önemli unsurlardan biri de malzemedir. Malzemeler, her devirde sanatın hazinesi olmuştur ve olmaya da devam etmektedir. Sanatta malzeme, bireyin yapacağı çalışmaya göre değişir. Böylece başka malzemelerle farklı ifade tarzları gelişir. Sanat malzeme yardımı ile zenginleşerek anlamını artırır. Malzemelerle değişen, yenileşen, çeşitlenen, başkalaşan içerikler ifadeye zenginlik katarak kıymetlenmelerine de yardımcı olur. Üründe yer alarak görünüşü zenginleştiren malzemeler, ürünün tesir gücünü de artırır. Nadide ürünlerin ortaya çıkışı da sanatçının malzemelerin özelliğini bilerek değerlendirmesine bağlıdır. Sanatta malzeme, sanatı içine alan sihirli bir kudret olmaktadır. Malzeme ve ürün birbirine özdeş, birbiriyle örtüşen bir yapıdadır. Malzemeler yolu ile dışa yansıyan, gönülleri fetheden sanat, duygu ve düşüncelere yansiyarak izleyiciyi de büyüler, etkisine alır. Bu sebeple sanatın malzemeye ihtiyacı mutlak ve kaçınılmazdır. Kullanılan malzemeler izleyici üzerinde derin tesirler (coşku, üzüntü, sevinç, mutluluk vb.) bırakabilir. Üründe kullanılan malzeme ile tasarım-öge ve ilkeleri hissettirilerek esere can verme sağlanır. Bu sebeple ürünün canlanmasındaki en önemli faktörlerden biri malzemedir denilebilir. Her birey, kendi öz görüş ve anlayışına uygun olarak, tasarım-öge ve ilkelerini kullanarak, kuru bir kalıptan ibaret olmayan yeni malzemelerle, her seferinde başka bir tonda, başka bir renkte, bir başka tasarımda sarmalayarak eserine vücut buldurur. Ortaya çıkan ürünün güzellik dozajının hissedilişi hem onu ortaya çıkaran bireye hem de izleyicinin hissiyatına bağlıdır. Güzellik hedefine yönelmede daha tasarım halinde iken öğretmenin rolü çok mühimdir. Öğrenci-öğretmen ve tasarım konusu güçlü bir sarmaldır.

Düşünce eşliğinde bilinçlenerek, yeni malzemelerle yeni biçimler üretmek, hem bireye hem de ürüne zenginlik katar. Eva yumuşak, esnek, kaygan olmayan bir malzemedir ve bu sebeple bu malzemeye şekil vermek oldukça kolaydır. Rahat kullanılması dolayısıyla kolaj tekniğinde daha çok tercih edilir. Eva tasarımlarında genellikle kesme işlemi (makas, falçata vb.) ile yapılan uygulamalar söz konusudur. Kes-yapıştır etkinliği içinde el becerisini gerektirdiğinden ince kas gelişimine fayda sağlar. Öncelikle düşüncenin tasarımını veren taslakların (eskiz) yapılmış olması gerekir. Birey, kendi karakterine uygun, özelliklerini belirten ilişki içinde tasarımını meydana getirir. Parçaların düzeninin aralıkları, dengesi, uyumu, ölçüsü ve yönünün uyumlu olmasına dikkat edilir. “Her şey kendini meydana getiren birçok şeyin birleşmesi ile ortaya çıkar. Tasarda da birçok öge ve ilkenin bir

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

arada kullanılması ile araştırma yürür ve sonuç meydana gelir” (Gökaydın, 2002, s. 349).

Ders Materyali Olarak Kullanılan EVA'nın Özellikleri

Günümüz bilgi, bilişim teknolojilerindeki hızlı artışın yaygınlaşması neticesinde öğrenen bireylere sunulan fırsatlar da çeşitlenerek artmaktadır. “Bu nedenle, eğitim ve öğretim teknolojileri olarak öğrenme ortamlarında kullanılması tavsiye edilen araç ve gereçlerin öğretmen ve öğretmen adaylarına tanıtılmasına ihtiyaç vardır” (Küçük, 2011, s. III). Sanat eğitimi derslerinde de çeşitli materyallerin kullanımı bireylerin kendilerini farklı yollarla ifade etme becerisine de katkı sağlar. “Materyaller, öğrencilerde kavramların, kuralların ve öğrendikleri becerilerin gelişmesine yardımcı olur” (Halis, 2002, s. 31).

Ders materyalleri, eğitim-öğretim süreci içinde öğretmen tarafından değişik konularda öğrencilere uygulamalarda sunulan araçlardır. Sanat eğitimi derslerinde materyaller, öğretimi destekleyen, eğitim sürecini zenginleştiren, sonucu kolaylaştıran en önemli faktörlerdir. Eva malzemesi ile de öğretmenin tercihine bağlı kalarak (kolaj, rölyef, röprodüksiyon vb.) iki veya üç boyutlu çalışmalar yaptırılabilir.

En iyi öğrenme, bireyin bizzat yaparak-yaşayarak öğrenmesi ile ilgili olduğundan uygulamalar esnasındaki tecrübe de cesareti ortaya çıkararak özgüveni eksik olan bireylerin titrek ve ürkek tavırlarını üzerlerinden atmalarına yardımcı olur. Hata yapmadan, malzemeyi doğru-düzgün bir şekilde değerlendirmeden bir kazanım mümkün olamayacaktır. Eva malzemelerinin özellikleri ise aşağıda belirtilmiştir:

- Eva kokusuzdur ve bakteri üretmez.
- Geri dönüşümlü bir maddedir.
- Esnek, yumuşak bir yapıya sahiptir.
- Kaygan değildir.
- Eva kolay temin edilir.
- Eva ekonomiktir. El işi veya fon kartonu yerine tercih edilir.
- Eva ile kolayca çalışıldığından süreçten zaman kazandırılır.
- Eva simli ve düz (Görsel 1 ve 2) olmak üzere iki türüdür.

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Görsel 1 ve 2: Simli Eva (solda), 2015, Kaynak: <https://aktivajans.com>; Düz Eva (sağda), 2015, Kaynak: <https://aktivajans.com>

- Çeşitli renklerde yapışkanlı olanlarını bulmak da mümkündür.
- Şekilgeçleri yapışkanlı-yapışkansız (Görsel 3) olarak bulunabilir.

Görsel 3: Yapışkanlı-Yapışkansız Eva 2015, Kaynak: <https://aktivajans.com>.

Teknolojik alandaki yeniliklerin eğitim ortamlarına da yansması öğretme-öğrenme ortamlarını da zenginleştirir. Bu zenginliğin sağlanması, öğretmenlerin yeni teknolojileri, yeni materyalleri sınıf ortamında da uygulayıp materyal tasarımı sağlayarak yeni gelişmelere ayak uydurmaları beklenmektedir. Eva malzemesi, kolay bulunabilen geleneksel malzemelerin (kâğıt, renkli karton, elışı kâğıtları vb.) dışında alternatif bir malzeme olarak da sanat eğitimi derslerinde kullanılması, uygulayan bireylere bilgi ve deneyim kazandırır. Yumuşak, esnek olması sayesinde kıvrılabilen, bükülebilene, kesilebilene bir materyaldir. Bu sebeple, uygulamada rahatlık sağlar; insan ve çevre sağlığı açısından da bir sorun oluşturmaz. Materyalin güvenli, temiz kullanımı, ulaşım kolaylığı, ekonomik uygunluğu tercih sebeplerindedir.

Öğrenmenin kalıcı olabilmesi için mümkün olduğunca duyu organına hitap etmesi gerekmektedir (Demirel, 2004). Bu noktada, öğretim materyali olan eva, bireylere tasarım öğelerini (çizgi, yön, biçim, ölçü, aralık, renk, hareket vb.) ve tasarım ilkelerini (ritim, uygunluk, zıtlık, benzerlik, denge, yön, oran, birlik vb.) kavratarak estetik duyguların gelişmesine katkıda bulunur.

“Sanat eğitiminde görsel algı, bir duyuşal ayırimsama yani figür, fon ve ayrıntıların ayırimsanması ve bir nesnenin görsel özelliklerini kavrama ile ilintilidir. Bir sanat eseri pek çok elemandan meydana gelmiş olabilir, ancak o bir bütündür ve

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

öyle algılanır” (Mercin, 2009, s. 150). Gestalt kuramına göre görsel algı, bu şekilde ifade edilmektedir.

Sanat eğitimi derslerinde zamanın getirdiği teknolojik imkanlardan da yararlanılarak uygulamalarda orijinalite sağlanır. Bir malzemenin (bir kompozisyonda) uygulanması bir yeniliktir. Sanat zincirinin halkası her malzemenin değişik kullanımıyla çeşitlenir. Gerek malzemenin renk renk kullanılışı, gerekse bireyde konuya göre tercihlerin değişmesi bir zenginliğin göstergesidir. Her bireyde meydana gelen çalışmalar ilk doğuşlar yepyeni ve eşsiz doğuşlardır.

“Eğitimci, değişken malzeme ve etkinliklerle çocukların ilgisini sürekli canlı tutabilmelidir. Her çocuğun belirli konulara ilgi düzeyi farklıdır. Eğitiminin çocukları gözlemesi ve hepsini ayrı yaklaşımlarla yönlendirmesi gerekir. Asla bir çocuğu diğeri ile karşılaştırmadan uygun zamanda, uygun materyali, uygun çocuğa sunabilmelidir. Yönlendirme, çocuğa kendi düşüncesini kabul ettirmek biçiminde değil; ona seçenekleri gösteren, düşündürüp kendince en doğru yöntemleri buldurtmaya yarayacak biçimde olmalıdır” (Abacı, 2000, s. 11).

Sanat unsurlarını teşkil eden unsurların birey tarafından iyi tasarlanması ve uygulanması sonucunda mükemmel bir ürün ortaya çıkabilir. Ancak tasarım ne kadar iyi olursa olsun uygulamadaki işçilik vasat, basit vb. ise ürün göze hoş gelmez. Dolayısıyla tasarım ve uygulama (işçilik) birlikteliği uyum içinde olmalıdır ki bu bütünlük meydana gelebilsin. Uygulamalar, bireyin gücünün bir göstergesidir ve uyguladığı tekniklerin de başarısını sergilemektedir. Zihinde filizlenen tasarımların izleyici üzerindeki tesiri pozitif olursa izleyici de gerçek bir mutluluk, sevinç yaşar. Bireyin özel anlatış yolunda tercih ettiği hususlar orijinaliteyi de beraberinde getirir.

Yöntem

Sanat eğitimi derslerinde çeşitli materyaller ve tekniklerinin uygulanarak öğretilmesi öğrencilerin öğrenmelerini kolaylaştırıcı özelliğe sahiptir. Çünkü yaparak yaşayarak öğrenme daha kalıcıdır. Materyal uygulamalarının sonucunda somutlaştırılarak ortaya çıkarılan ürünler “evalı” ürünlerdir. Eva kullanılması kolay, kullanışlı ve ekonomik bir malzemedir. Eva malzemesinin kullanılması ile birlikte malzeme çeşitliliğinin farklılığına dikkat çekilerek gerek kolaj, gerekse üç boyutlu uygulamaları gerçekleştirmek öğrencilerin yaratıcı zekalarını artırmada yardımcı bir uygulama tekniğidir. Bu araştırmada, bu ifadenin incelenmesi ve uygunluğunun gösterilmesi amaçlanmıştır. Bu amaç doğrultusunda da nitel araştırma yaklaşımı benimsenmiş ve doküman analizi yapılmıştır. Nitel araştırma yaklaşımı; “yapılandırılmamış gözlem, yapılandırılmış görüşme ve doküman inceleme gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, olgu ve olayların kendi doğal ortamları içinde gerçekçi ve bütüncül bir şekilde ortaya konmasına yönelik

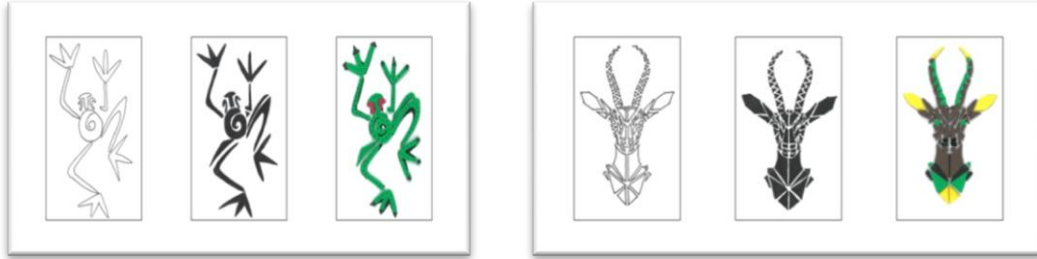
SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

nitel bir sürecin izlendiği araştırmadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 35). “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgu veya olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsar” (Yıldırım ve Şimşek, 2018, s. 153).

Uygulamalarda öncelikle çalışılacak konu ile ilgili literatür araştırması yapılarak, çalışmaların tasarımları, etütleri hazırlanmıştır. Sınıf ortamında yapılan sonuçlanmış uygulamalar fotoğraflanarak belgelenmiştir. Bu açıdan elde edilen bulgular somut, doğru ve gerçekçi olma özelliğini göstermektedir. Uygulamalar, Marmara Üniversitesi Atatürk Eğitim Fakültesi İlköğretim Bölümü Sınıf Öğretmenliği Ana Bilim Dalı II. Sınıf öğrencileriyle 2014-2015 eğitim-öğretim yılı güz yarıyılı içerisinde üç saatlik sanat eğitimi dersinde gerçekleştirilen çalışmalarla bu araştırmanın kapsam ve sınırlılığı belirlenmiştir.

EVA Uygulamaları ve Kullanılan Teknik

Eva uygulamaları için konunun iyi seçilmesi ve doğru teknikle yapılması sonuca etki eder. Bu sebeple uygun konu ve materyal seçimi (çalışılan malzemenin imkanlarının iyi ve doğru değerlendirilmesi) ürünün niteliğini artırır. İlk önce 8 cm x 12 cm desen ölçüsü verilir. Konu hayvan figürleridir ve buradan hareketle belirli aralıklarla (negatif, çift tahrir) çizimleri (Görsel 4-5) yapılmıştır.

Görsel 4 ve 5: Hayvan figüründe negatif (solda), çift tahrir çalışma; Hayvan figüründe negatif (sağda), çift tahrir çalışma.

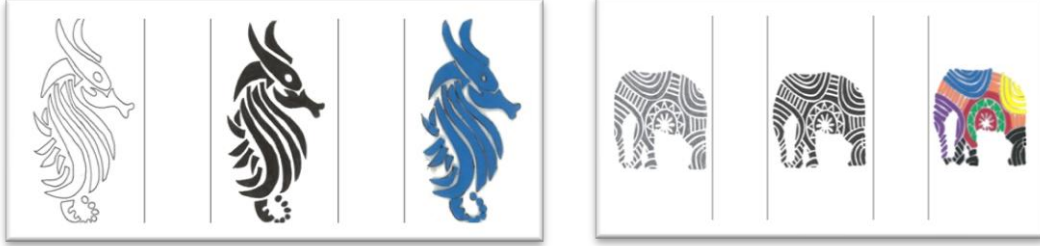
Tasarımlarda bazen ileri düzeyde gerçekçi, bazen de soyutlamaya kadar giden tasarımlar ortaya çıkar. Aynı ölçüde üç farklı uygulama hedeflenir. Amaç, birincisi sadece çizgisel, ikincisi lekese, üçüncüsü ise eva malzemesi kullanarak ürün meydana getirmektir (Görsel 6).

Görsel 6: Birinci: çizgisel; İkinci: lekese; Üçüncü: eva

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Çizgisel ve lekesele çalışmalar yapılırken konu ile ilgili pek soru sorulmayıp, sorunsuz bir şekilde uygulamalar sürdürülmüştür. İstenilirse ortaya çıkan ürünlerin çizimleri tarayıcıda taranarak bilgisayar ortamına aktarılıp Adobe Illustrator, Corel, Freehand vb. gibi programlarında da vektörel hale dönüştürülebilir. Ayrıca şablon (stencil) haline de getirilebilir. Uygulamaların bir bölümü, özel bir firma tarafından bu şekilde piyasaya sunulmuştur. Ancak çizim aşamalarından sonra, eva çalışmalarında renk ögesi ile birlikte başka materyallerin (makas, yapıştırıcı vb.) kullanımı başlangıçta biraz tedirginlik meydana getirmiştir. Bazı öğrenciler tek

Görsel 7 ve 8: Tek renk EVA çalışması (solda); Çok renkli EVA çalışması (sağda).

renk çalışırken (Görsel 7), bazı öğrenciler renk çeşitliliğini tercih etmişlerdir (Görsel 8). Renkli malzemeyi (mesafeli) boşluk bırakarak tercih edenler olduğu gibi (Görsel 9), boşluk bırakmadan yapıştıranlar da görülmüştür (Görsel 10-11).

Görsel 9: Malzeme arası boşluk bırakılan çalışma.

Görsel 10 ve 11: Malzeme arası boşluk bırakılmaan çalışma (solda), Malzeme arası boşluk bırakılmaan çalışma (sağda).

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Temiz bir işçilik olabildiği gibi (Görsel 12) işçiliğe önem verilmeden yapılan uygulamalar da görülür (Görsel 13). Konu olarak hayvan figürleri verilmesine rağmen Görsel 12’de peri figürü de ele alınmıştır.

Görsel 12 ve 13: Çalışma örnekleri.

Evaların kurşun kalem ile çizilme esnasındaki çizgi düzensizliği (Görsel 7-15), makas ile kesim sırasındaki kesim uygunsuzluğu (Görsel 15), yapıştırmadaki yapıştırıcı taşıma (Görsel 14) ürünün estetik derecesini etkileyen faktörlerdir.

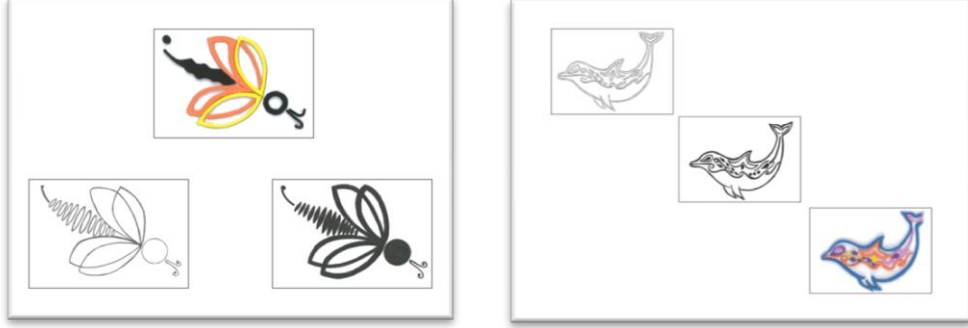
Görsel 14: Yapıştırması hatalı EVA çalışması.

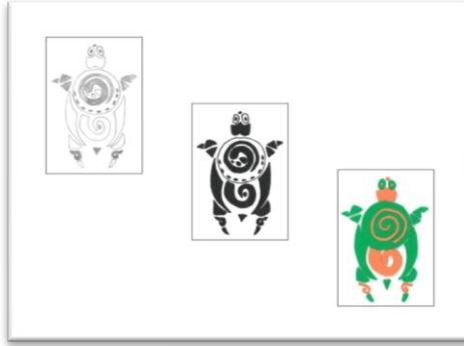
Görsel 15: Kesimi hatalı EVA çalışması.

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Kâğıdın çizgisel-lekesel-evalı uygulama bölümlerinin uygunsuzluğu yani sayfadaki yerleştirme düzeninin doğru olmayışı da (Görsel 16-17-18) estetik olmayan görüntüye bir başka sebeptir. Elbette bazı bireylerin isteksizce veya zorlama neticesi ile ortaya çıkarttığı ürünlerin de baştan savma yapılacağı da bir gerçektir.

Görsel 16 ve 17: Sayfa düzenlemesi hatalı EVA (solda); Sayfa düzenlemesi hatalı EVA (sağda).

Görsel 18: Sayfa düzenlemesi hatalı EVA.

Ayrıca, çalışılacak konu verilmesine rağmen bazı öğrenciler farklı bir yol izlemişlerdir. Örneğin; bir öğrenci ressam Joan Miró Ferra'nın bir çalışmasının röprodüksiyonunu yapmıştır (Görsel 19).

Görsel 19: Joan Miró Ferra'nın bir çalışmasının eva röprodüksiyonu.

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Evaların yapıştırıldığı kâğıdın (fon kartonu veya mukavva) gramajının yüksek olması gerekir (180 gr, 200 gr, 250 gr vd). Eğer kâğıt gramajı düşük olursa yapıştırma esnasında dalgalanma olur, kâğıt düz konumda olmaz. Kullanılan evalar renkli olarak tercih edilip uygulanırsa fon kâğıdının rengi de önem kazanır. Şekil-zemin ilişkisindeki renk ögesi ürünün olumlu-olumsuz somutlaşmasına tesir eder.

Makas ile geniş, büyük tasarımlı alanlar kesilirken, ince-küçük parçaların kesimi için de falçata kullanılabilir. Büyük parçaların yapıştırılmasında zorluk yaşanmaz iken, ince-küçük parçaların elle-parmaklarla tutulması zor olacağından cımbız yardımıyla tutularak yapıştırılması işlemi kolaylaştırır. Yapıştırma esnasında malzemenin doyum gücü oranında yapıştırıcı sürülmelidir. Sıvı bir yapıştırıcı tercih edilecekse taşabileceği ve taşım sırasında leke (parlak veya mat bir görüntü) bırakabileceği dikkate alınmalıdır.

Sonuç

İnsanla ilgili, insanın öznellikleri sanat alanında çok farklı ürünlere yansımaktadır. Her sanat konusu bir öğrenme olayı olduğundan, sanat ürünleri bir yerde öğrenilenlerin yansıması olarak karşımıza çıkar. Bu sebeple sanatsal etkinliklerdeki yetkinlik, sanatsal zevkini nitelik ve niceliğinde de artışa yol açmaktadır. Sanat eğitimi veren kurumlarda kazandırılmaya çalışılan sanat bilincinin olgunlaşması da sanatsal öğrenmelere ve toplumsal desteğe bağlıdır.

Öğrenim ve etüt için derslerde yapılan uygulamalar sadece “sanata giriş” noktasındadır. His ve düşüncelerimizi ifadelendirerek somutlaştıran, sanat ürünlerini yüksek bir kaliteye çıkaran, hatta bazı ürünlerin sanatsal değerini de artıran unsur malzeme unsurudur. Doğrudan doğruya güzelliğin ifadesini amaç edinen sanat, malzemenin seçimi ve uygunluğu ile birlikte görevini yerine getirir. Malzeme kullanımı ile birlikte bir ‘temas’tan da bahsedilebildiği gibi ortaya çıkan ürünler bir temsil ediliştir. Birey ürünün hem tasarım hem uygulama esnasında konuyu duygu yönünden içselleştirdiği gibi uygulama sırasında malzeme ile de temas ederek dokunma duygusunu da somutlaştırır. Tasarım ile birleşen malzeme yepyeni bir ürün doğmasını sağlar. Bu birleşmede bütün öge ve ilkeler uyumlu ise ürün sanat değeri de taşıyabilir. Tasarım ile teknik imkânların birleşmesi sanat eserinin doğumunu gerçekleştirir.

Sanat Eğitimi derslerinde yaptırılan eva çalışmalarının amaçları; eva malzemesini tanıtmak, nesnelere biçimini öğretmek, uygulama aşamalarında problem çözme becerisini geliştirmek, gerek bireysel gerekse grupta yapılan çalışmalarda uyum alışkanlığı kazandırmak, başarı ve estetik duyguları kazanmasını sağlamak için fırsatlar sunmaktır. Hem kesme (kırpma, kırma vb.), hem yapıştırma yoluyla form verme teknikleri bireylerin el becerilerini geliştirirken özgüven gelişimlerine de katkı sağlar.

SANAT EĞİTİMİNDE MATERYAL RUHU: EVA TASARIMLARI

Sanat Eğitimi derslerinde kullanılan materyallerin, bireylerin çeşitli malzemelerle temas ederek kendini ifade etmesini, yaratıcılığını ortaya koymasını sağladığı gibi estetik beğeni düzeylerini de artırır. Aynı zamanda, eva çalışmalarının bireylerin duyuşsal ve zihinsel gelişimlerine katkı sağladığı da ortaya çıkan verimli ürünlerde kendini gösterir.

Eğitimci Angelo PEATRI, “dünyada yetenezsiz insan yoktur, sadece iyi eğitilmemiş, doğru yönlendirilmemiş insan vardır.” demektedir. Bu sebeple doğuştan var olan yetenekleri doğru yönlendirerek, iyi eğitilmiş, bilinçli bireyler haline getirmek mümkün olmaktadır. Sanat eğitimi derslerinde her bireyin kişisel özellikleri ve eğilimleri doğrultusunda yeni materyaller kullanarak yaratıcılıklarının ön plana çıkarılmasını sağlamak önemli ve önceliklidir. Sanat eğitimi bireyin görsel algısı gelişmiş, çeşitli materyallerle kendisini ifade edebilen, kavrayışı ile analiz-sentez yapabilen yaratıcı bireylerin gelişmesini amaçlar. Yeni materyallerle “biçimlendirme” üretici, yapıcı olmanın gerekliliğinin göstergesidir. Ayrıca çalışılan malzemenin imkânlarının bilinerek değerlendirilmesi ürünün niteliğini artırır.

Sanat dünyasında farklı malzemeler kullanarak farklı ürünler ortaya çıkarmak başka zevklerin olduğunun bir göstergesidir. Malzeme eksikliği çekilmeyerek, renk renk evalarla özgün, değerlendirmeye açık ürünler meydana getirilebilir. Malzemenin teknik özelliklerini başarılı bir şekilde icra eden birey zamanla kendine özgü bir üslup da oluşturur. Birey süreç içerisinde istese de istemese de karakteristik özelliklerini ürüne yansıtır. Her malzemenin uygulamadaki imkân ve özellikleri birbirinden farklıdır. Dolayısıyla her başkalık ve her yenilik sanat dünyasına ayrı bir renk ve tat katacaktır.

KAYNAKÇA

- Abacı, O., (2000). *Okul Öncesi Dönem Çocuklarında Görsel Sanat Eğitimi*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s. 11.
- Abacı, O., (2007). *Temel Sanat Eğitimi*, Morpa Kültür Yayınları, İstanbul, s. 7.
- Demirel, Ö. & Eralp A., (2007). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- Gökaydın, N., (2002). *Temel Sanat Eğitimi*, Milli Eğitim Bakanlığı Yayınları, Ankara, s. 349.
- Halis, İ., (2002). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Geliştirme*, Nobel Yayınları, Ankara, s. 31.
- Küçük, M., (2011). *Öğretim Teknolojileri ve Materyal Tasarımı*, Nobel Yayınları, Ankara s. III.
- Özcan Özer, N., (2000). Sanat ve Gerekliliği, Tercüman Gazetesi.
- Tuna, S., (2009). *Görsel Algı ve İmgelem Gücü*, kitap edt. Alakuş A. O., Mercin L., Sanat Eğitimi ve Görsel Sanatlar Öğretimi, Pegem Akademi, Ankara, s. 150.
- Yıldırım, A. & Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. Seçkin Yayıncılık, s. 35, s. 153.

Görsel Kaynakçası

<https://aktivajans.com>, Erişim tarihi: 2015.

<https://okulöncesiavm.com>, Erişim tarihi: 2015.